

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4065/2534

นาย เริงเกียรติ ม หา วินิจชัย มนตรีโจทก์ กรมสรรพากรจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.พ. มาตรา 142, พ.ร.บ.จัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. 2528 มาตรา 17, ป.พ.พ. มาตรา 412, ป.พ.พ. มาตรา 419, ป.รัชฎากร มาตรา 78, ป.รัชฎากร มาตรา 77, ป.รัชฎากร มาตรา 79 ทวิ

ย่อ / หลักกฎหมาย

ย. ดัดแปลงหรือจัดให้ผู้อื่นดัดแปลงรถยนต์กระบะบรรทุกให้เป็นรถยนต์นั่งและจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงลักษณะรถเมื่อเดือนสิงหาคม 2529 จึงถือได้ว่า ย. เป็นผู้ประกอบการค้าในฐานะผู้ผลิต มีหน้าที่เสียภาษีการค้าของเดือนสิงหาคม 2529 อันเป็นเดือนภาษีนั้นโจทก์ซื้อรถยนต์คันดังกล่าว เมื่อเดือนกรกฎาคม 2530 ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องใด ๆ ด้วยในขณะนั้น จึงไม่มีหน้าที่ต้องเสียภาษีการค้าให้แก่จำเลย โจทก์จึงมีสิทธิเรียกเงินค่าภาษีการค้าที่ชำระไปคืนได้ การที่

คำพิพากษา

โจทก์ยื่นคำร้องขอเสียภาษีการค้ากรณีดัดแปลงรถยนต์กับแบบแสดงรายการการค้าต่อเจ้าหน้าที่ของจำเลย เจ้าหน้าที่ของจำเลยคำนวณเรียกเก็บภาษีจากโจทก์ตามที่โจทก์ชำระก็โดยอาศัยประมวลรัษฎากรเป็นหลัก จึงเป็นการได้มาโดยมีมูลอันจะอ้างกฎหมายได้ขณะรับทรัพย์นั้น กรณีมิใช่ลาภมิควรได้ อันจะขาดอายุความ 1 ปี โจทก์ฟ้องขอให้จำเลยคืนเงินพร้อมดอกเบี้ย อัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันที่ 7 มีนาคม 2532 แต่ศาลภาษีอากรกลางพิพากษาให้จำเลยคืนเงินแก่โจทก์พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปีนับแต่วันที่ 21 ธันวาคม 2531 เป็นการเกินไปกว่าคำขอไม่ชอบด้วยป.วิ.พ. มาตรา 142 ประกอบด้วย พ.ร.บ. จัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. 2528 มาตรา 17 ปัญหานี้แม้จำเลยมิได้ยกขึ้นอุทธรณ์ แต่เป็นปัญหาเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้เอง.โจทก์ฟ้องว่า เดิมรถยนต์นั่งส่วนบุคคลยี่ห้อ อีซูซุ คันหมายเลขทะเบียน 4 ร-0559 กรุงเทพมหานคร จดทะเบียนไว้เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2528 เป็นรถยนต์กระบะบรรทุก ต่อมาเมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2529 เจ้าของเดิมได้จดทะเบียนเปลี่ยนแปลงลักษณะของรถเป็นรถยนต์นั่งสองตอนสองแถว เมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2530 โจทก์ซื้อรถคันดังกล่าวจากบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ศรีมิตร จำกัด ต่อมาจำเลยประกาศแจ้งให้เจ้าของรถยนต์ที่มีการทำหรือ ดัดแปลงจะต้องทำการยื่นคำร้องขอเสียภาษีการค้าพร้อมกับแบบแสดงรายการการค้า (ภ.ค.40) และชำระภาษีการค้าภายในวันที่ 30 ธันวาคม 2530 โดยผู้ยื่นไม่ต้องเสียเบี้ยปรับเงินเพิ่มและไม่ต้องรับผิดทางอาญาใด ๆ ทั้งสิ้นด้วยความเข้าใจคลาดเคลื่อนว่าโจทก์เป็นเจ้าของรถยนต์ที่มีการทำหรือดัดแปลงและเกรงว่าจะมีความผิดทางอาญาตามที่จำเลยได้ประกาศไว้ โจทก์จึงได้ยื่นคำร้องขอเสียภาษีการค้าและชำระภาษีการค้าต่อจำเลยเมื่อวันที่ 30 ธันวาคม 2530 เป็นจำนวนเงิน 11,880 บาทต่อมาโจทก์ได้ทราบว่างโจทก์ไม่มีหน้าที่เสียภาษี ดังนั้นเมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2531 โจทก์ได้ยื่นคำร้องขอคืนเงินภาษีการค้า (ค.10) จำนวน 11,880 บาทจากจำเลย แต่จำเลยได้ปฏิเสธที่จะคืนเงินให้แก่โจทก์ ทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย ขอให้จำเลยคืนเงินจำนวน 11,880 บาทให้แก่โจทก์ พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปีนับแต่วันที่ 7 มีนาคม 2532 จนกว่าจำเลยจะคืนเงินพร้อมดอกเบี้ยให้แก่โจทก์ครบถ้วนจำเลยให้การว่า โจทก์ได้

ดัดแปลงรถยนต์บรรทุกให้เป็นรถยนต์นั่งหรือรถยนต์โดยสารที่มีที่นั่งไม่เกิน 10 คน โดยมีค่าใช้จ่ายซึ่งตามกฎหมายได้กำหนดให้ถือเป็นการขาย และให้ถือว่าเจ้าของรถยนต์ที่ทำหรือดัดแปลงเป็นผู้ประกอบการค้าและมีหน้าที่ต้องเสียภาษีการค้าตามมาตรา 79 ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร และโจทก์ได้ชำระภาษีให้แก่เจ้าเลยซึ่งมีหน้าที่จัดเก็บภาษีอากรตามประมวลรัษฎากรและตามกฎหมายอื่นให้แก่รัฐบาลไว้เป็นเงิน 11,880 บาท เป็นการชอบด้วยกฎหมายแล้ว ที่โจทก์อ้างว่าได้ชำระภาษีไปเพราะความเข้าใจคลาดเคลื่อนนั้นไม่มีเหตุผลเพียงพอ เนื่องจากตามกฎหมายได้บัญญัติไว้โดยชัดแจ้งแล้วว่าให้ผู้ทำหรือ ดัดแปลง หรือจัดให้ผู้อื่นทำหรือดัดแปลงสิ่งใด ๆ ให้เข้าลักษณะเป็นสินค้าตามประเภทการค้า 1 ชนิด 4 แห่งบัญชีอัตรา ภาษีการค้าโดยมิใช่เพื่อขาย ให้ถือว่าเป็นการขายสินค้า และให้ถือว่าผู้เป็นเจ้าของสินค้าที่ทำหรือดัดแปลงเป็นผู้ประกอบการค้า และมีหน้าที่ต้องเสียภาษีการค้า ตามมาตรา 79 ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร และการที่โจทก์ได้ชำระภาษีการค้าดังกล่าวให้แก่เจ้าเลยโดยไม่มีหน้าที่ต้องชำระตามที่กล่าวอ้างก็ตาม เงินที่เจ้าเลยรับได้จากโจทก์ดังกล่าวก็ถือได้ว่าเป็นลามกมิควรได้ เมื่อเจ้าเลยได้รับไว้โดยสุจริตและไม่มีเหลืออยู่ ในขณะที่โจทก์เรียกคืนเจ้าเลยจึงไม่ต้องคืนเงินดังกล่าวให้แก่โจทก์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 412 โจทก์ยื่นฟ้องคดีนี้เมื่อพ้นกำหนดปีหนึ่งนับแต่เวลาที่โจทก์รู้ว่าตนมีสิทธิเรียกคืน คือวันที่ 30 ธันวาคม 2530 จึงเป็นอันขาดอายุความ ห้ามมิให้ฟ้องร้องตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 419 ขอให้ยกฟ้องศาลภาษีอากรกลางพิพากษาให้เจ้าเลยคืนเงินแก่โจทก์จำนวน 11,880 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันที่ 21 ธันวาคม 2531 จนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์เจ้าเลยอุทธรณ์ต่อศาลฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีภาษีอากรวินิจฉัยว่า ปัญหาที่จะต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของเจ้าเลยในข้อแรกมีว่า โจทก์มีหน้าที่เสียภาษีการค้าที่รถยนต์คันหมายเลขทะเบียน 4ร-0559 กรุงเทพมหานคร ได้มีการดัดแปลงลักษณะรถจากรถยนต์กระบะบรรทุกให้เป็นรถยนต์นั่งสองตอนสองแถวหรือไม่ เห็นว่า ประมวลรัษฎากร มาตรา 78 บัญญัติว่า ผู้ประกอบการค้าตามที่ระบุในบัญชีอัตราภาษีการค้าท้ายหมวดนี้ มีหน้าที่เสียภาษีการค้าจากรายรับของทุกเดือนภาษีตามอัตราในบัญชีอัตราภาษีการค้าและผู้ประกอบการค้านั้น ประมวลรัษฎากร มาตรา 77 ให้ความหมายว่าบุคคลธรรมดา นิติบุคคล คณะบุคคล หรือรัฐวิสาหกิจใด ๆ ซึ่งเข้าลักษณะตามที่กำหนดในบัญชีอัตราภาษีการค้าและประกอบการค้าในราชอาณาจักร โดยการค้านั้นเป็นการค้าตามประเภทที่กำหนดในบัญชีอัตราภาษีการค้า และหมายความรวมถึงผู้ที่บัญญัติในหมวดนี้ให้ถือว่าเป็นผู้ประกอบการค้าด้วย ซึ่งประมวลรัษฎากร มาตรา 79 ทวิ อันเป็นบทบัญญัติในหมวด 4 หมวดเดียวกับมาตรา 77 บัญญัติว่ากรณีต่อไปนี้ให้ถือว่าเป็นการขายสินค้าและให้ถือมูลค่าของสินค้าดังกล่าวเป็นรายรับ...(5) การทำหรือดัดแปลงหรือจัดให้ผู้อื่นทำหรือดัดแปลงสิ่งใด ๆ ให้เข้าลักษณะเป็นสินค้าตามประเภทการค้า 1 ชนิด 4 แห่งบัญชีอัตราภาษีการค้าโดยมิใช่เพื่อขาย แต่ทั้งนี้มิให้รวมถึงผลงานของผู้ประดิษฐ์ค้นคว้าซึ่งมิได้ผลิตขึ้นเพื่อขายสินค้าตามประเภทการค้า 1. ชนิด 4 แห่งบัญชีอัตราภาษีการค้าที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่ 26 สิงหาคม 2529 คือ (ก) รถยนต์นั่งหรือรถยนต์โดยสารที่มีที่นั่งไม่เกินสิบคนนอกจากที่ระบุใน (ข) และ (ข) คือรถยนต์ตาม (ก) เฉพาะที่ใช้เครื่องยนต์ดีเซล บัญชีอัตราภาษีการค้าดังกล่าวกำหนดให้ผู้ประกอบการค้าที่มีหน้าที่เสียภาษีการค้าคือ ผู้นำเข้าหรือผู้ผลิต ผู้ผลิตนั้น ประมวลรัษฎากร มาตรา 77 ให้ความหมายว่า ผู้ประกอบการค้าที่ทำการผลิต และผลิต หมายความว่า... ประกอบแปรรูป แปรรสภาพสินค้าหรือทำการอย่างใดอย่างหนึ่งให้มีขึ้นซึ่งสินค้าไม่ว่าด้วยวิธีใด ๆ ... ไม่ว่าจะทำเองหรือตกลงให้ผู้อื่นทำ ให้ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่านางยุภา ดัดแปลง

หรือจัดให้ผู้อื่นดัดแปลงรถยนต์กระบะบรรทุกให้เป็นรถยนต์นั่งและจดทะเบียนเปลี่ยนแปลง
ลักษณะรถเมื่อเดือนสิงหาคม 2529 จึงถือได้ว่านางยุภา เป็นผู้ประกอบการค้าในฐานะผู้ผลิต มี
หน้าที่เสียภาษีการค้าของเดือนสิงหาคม 2529 อันเป็นเดือนภาษีนั้น โจทก์ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องใด ๆ
ด้วยในขณะนั้น จึงไม่มีหน้าที่ต้องเสียภาษีการค้าให้แก่จำเลย โจทก์จึงมีสิทธิเรียกเงินค่าภาษีการค้า
ที่ชำระไปจำนวน 11,880 บาท คืนได้ปัญหาต่อไปมีว่า เงินที่จำเลยรับไว้จากโจทก์เป็นลามิควรได้
อันจะขาดอายุความ 1 ปี หรือไม่ เห็นว่า การที่โจทก์ยื่นคำร้องขอเสียภาษีการค้ากรณีดัดแปลง
รถยนต์กับแบบแสดงรายการการค้าต่อเจ้าหน้าที่ของจำเลย เจ้าหน้าที่ของจำเลยคำนวณเรียก
เก็บภาษีจากโจทก์จำนวน 11,880 บาท ตามที่โจทก์ชำระก็โดยอาศัยประมวลรัษฎากรเป็นหลัก จึง
เป็นการได้มาโดยมีมูลอันจะอ้างกฎหมายได้ขณะรับทรัพย์นั้น กรณีมิใช่ลามิควรได้ อันจะขาด
อายุความ 1 ปีหนึ่ง โจทก์ฟ้องขอให้จำเลยคืนเงินจำนวน 11,880 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ
7.5 ต่อปี นับแต่วันที่ 7 มีนาคม 2532 แต่ศาลภาษีอากรกลางพิพากษาให้จำเลยคืนเงินแก่โจทก์
จำนวน 11,880 บาท พร้อมดอกเบี้ย อัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันที่ 21 ธันวาคม 2531 เป็นการ
เกินไปกว่าคำขอไม่ชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 142 ประกอบด้วย
พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร พ.ศ. 2528 มาตรา 17 ปัญหา
นี้แม้จำเลยมิได้ยกขึ้นอุทธรณ์ แต่เป็นปัญหาเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน ศาลฎีกา
มีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้เอง เห็นควรแก้ไขให้ถูกต้องโดยให้จำเลยใช้ดอกเบี้ยแต่วันที่ 7 มีนาคม
2532 เป็นต้นไปพิพากษาแก้เป็นว่า ให้จำเลยคืนเงินแก่โจทก์ จำนวน 11,880 บาทพร้อมดอกเบี้ย
อัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันที่ 7 มีนาคม 2532จนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ นอกจากที่แก้ไข
เป็นไปตามคำพิพากษาศาลภาษีอากรกลาง.

องค์คณะ

สุนพ กิริติยุติ · กำนัน อันนันทน์ · ประจักษ์ พุทธิสมบัติ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) – deka.supremecourt.or.th ·
<https://thaideka.online/deka/4065/2534>